

Sygn. akt III AUa 23/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Białecka (spr.)
Sędziowie:	SSA Anna Polak SSO del. Gabriela Horodnicka - Stelmaszczuk
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2014 r. w Szczecinie

sprawy E. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 6 listopada 2013 r. sygn. akt VII U 3071/12

oddala apelację.

SSA Anna Polak SSA Barbara Białecka del. SSO Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk

Sygn. akt III AUa 23/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 czerwca 2012 r. organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonemu E. M. prawa do emerytury wobec nieudokumentowania wymaganego 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony E. M., który wskazał, że ustalenia organu rentowego są sprzeczne z zebrany materiałem dowodowym w sprawie. Domagał się zmiany decyzji poprzez przyznanie mu prawa do emerytury. W treści uzasadnienia odwołania powołał nowe dowody, w tym wniósł o dopuszczenie dowodu ze świadków.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania w całości.

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 6 listopada 2013 r. oddalił odwołanie.

Z ustaleń stanowiących podstawę faktyczną rozstrzygnięcia wynika, że ubezpieczony E. M., urodzony w dniu (...), legitymujący się łącznym okresem ubezpieczenia w wymiarze 26 lat i 6 miesięcy, złożył w dniu 28 maja 2012 roku wniosek o prawo do wcześniejszej emerytury. W okresie od dnia 1 lipca 1972 roku do dnia 2 stycznia 1976 roku ubezpieczony zatrudniony był w (...) w D. – byłym Zarządzie Dróg (...) w M.. W trakcie powyższego zatrudnienia ubezpieczony pełnił obowiązki na stanowiskach technika drogowego, majstra robót drogowych w okresie od 1 lipca 1972 roku do 1 stycznia 1975 roku oraz kierownika obwodu drogowego od 1 stycznia 1975 roku do 1 stycznia 1976 roku. W ramach powierzonych obowiązków – w okresie zajmowania stanowisk technika drogowego i majstra robót drogowych (do 1 stycznia 1975 roku) - ubezpieczony sprawował nadzór nad pracami wykonywanymi w wytwórni masy bitumicznej - nadzorował proces produkcji smoły (pobierał próbki celem sprawdzenia jakości, ustalał recepturę), kierował ustawieniem maszyn. Produkcja masy bitumicznej oraz jej układanie miało charakter sezonowy i trwało od marca do końca listopada. W okresie zimowym od grudnia do końca lutego ubezpieczony pobierał próbki poszczególnych kruszyw magazynowanych przed sezonem produkcyjnym i sprawdzał ich jakość. Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że we wskazanym okresie ubezpieczony – także z wyłączeniem okresów zimowych (od grudnia do marca) - sprawował bezpośredni dozór inżyniersko-techniczny nad robotnikami wykonującymi prace przy produkcji masy bitumicznej, asfaliarzy przy budowie dróg. Ubezpieczony przebywał na terenie budowy (tj. w miejscu gdzie była budowana droga), gdzie układano masę bitumiczną, na bieżąco sprawdzał jakość wykonania, kierował ustawieniem maszyn, mierzył powierzchnię, uzgadniał z wytwórnią jaki rodzaj masy ma być produkowany, kontrolował czy skład i temperatura masy są prawidłowe. Prace przy układaniu masy bitumicznej były prowadzone do godziny 16, czasem dłużej. Jeżeli w czasie prac na budowie ubezpieczony dostrzegł, że masa ma niewłaściwe parametry, w ramach swoich obowiązków jechał do wytwórni masy bitumicznej, gdzie osobiście nadzorował dokonanie stosownych korekt w maszynie.

Pracując w okresie od 2 stycznia 1975 roku do 1 stycznia 1976 roku na stanowisku kierownika obwodu drogowego, ubezpieczony oprócz wyżej wymienionych czynności odpowiedzialny był również za budowę i utrzymanie powierzonych odcinków dróg. W ramach obowiązków na tym stanowisku odwołujący nadzorował dodatkowo prace związane z remontem dróg - wymianą znaków drogowych, umacnianiem poboczy, łataniem dziur, rozbiórką nawierzchni, kładzeniem chodników. Od 2 stycznia 1976 roku do 31 grudnia 1976 roku ubezpieczony pracował w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ś. na stanowisku kierownika robót drogowych i w ramach obowiązków pracowniczych nadzorował prace polegające na rozbiórce nawierzchni drogowej, chodników, podbudów drogi, a następnie ułożenie nowych nawierzchni. Z tytułu zatrudnienia w wyżej wymienionych zakładach pracy, pracodawca wystawił ubezpieczonemu „zwykłe” świadectwa pracy, nie wystawił natomiast świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

W tych okolicznościach faktycznych sprawy Sąd Okręgowy zważył, że odwołanie okazało się nieuzasadnione. Sąd I instancji w pierwszej kolejności przywołał treść art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153, poz. 1227 ze zm.), który stanowi, że ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnął okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat dla mężczyzn. Jednocześnie Sąd Okręgowy podkreślił, że emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie zgromadzonych środków na dochody budżetu państwa. Dodał także, że według stanu prawnego obowiązującego od 1 stycznia 2013 roku, dla ustalenia prawa do emerytury w trybie art. 184 ww. ustawy nie jest już wymagane rozwiązanie stosunku pracy – w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Podsumowując tę część rozważań Sąd pierwszej instancji podkreślił, że brak choćby jednego z warunków przyznania prawa do emerytury opisanych w wyżej wymienionych przepisach powoduje, że ubezpieczony nie może nabyć uprawnień emerytalnych.

Odnosząc powyższe okoliczności do sprawy z odwołania E. M. Sąd Okręgowy wskazał, że wniosek ubezpieczonego o przyznanie emerytury nie zasługiwał na uwzględnienie. Sąd pierwszej instancji podkreślił, że w niniejszej sprawie poza sporem pozostawało to, że ubezpieczony ukończył 60 rok życia, a w postępowaniu przed organem rentowym na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił 25 lat ogólnego stażu pracy, w tym 11 lat i 6 miesięcy okresów pracy w warunkach szczególnych. Ponadto organ rentowy nie kwestionował tego, że powód nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego i nie pozostaje w stosunku pracy.

Wobec powyższego Sąd pierwszej instancji ograniczył zakres kontroli zaskarżonej decyzji do badania okoliczności w tej sprawie spornych, a mianowicie ustalenia czy E. M. wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresie od 1 lipca 1972 roku do dnia 2 stycznia 1976 roku w (...) w D. – byłym Zarządzie Dróg (...) w M. oraz w okresie od 2 stycznia 1976 roku do 31 grudnia 1976 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ś..

W wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd Okręgowy ustalił, iż w spornym okresie od 1 lipca 1972 roku do 1 stycznia 1975 roku, ubezpieczony – z wyłączeniem okresu przestojów zimowych od grudnia każdego roku do końca lutego następnego roku - stale i w pełnym wymiarze czasu pracy sprawował dozór inżyniersko-techniczny przy produkcji mas bitumicznych oraz przy układaniu masy bitumicznej na drogach. Powyższe znajduje potwierdzenie w złożonych przez świadków i wnioskodawcę zeznaniach. Stąd też zgromadzony materiał dowodowy daje zdaniem Sądu Okręgowego podstawę do przyjęcia, że praca wykonywana przez ubezpieczonego w tym okresie była pracą w warunkach szczególnych. Szczegółowa analiza zakresu obowiązków ubezpieczonego na stanowisku technika drogowego oraz majstra robót drogowych w oparciu o zeznania przesłuchanych osób pozwoliła na ustalenie, iż w ramach powyżej zajmowanych stanowisk ubezpieczony wykonywał wyłącznie czynności związane bezpośrednio z nadzorem inżyniersko-technicznym przy wykonywaniu prac przez bitumiarzy i przy produkcji asfaltu.

Sąd pierwszej instancji wskazał przy tym, iż uwzględniając przerwy zimowe w produkcji masy bitumicznej i przy układaniu jej na drogach - praca w warunkach szczególnych podczas zatrudnienia w (...) w D. – byłym Zarządzie Dróg (...) w M., wykonywana była przez ubezpieczonego w roku 1972 od 1 lipca do 30 listopada, tj. przez 5 miesięcy, w roku 1973 od 1 marca do 30 listopada, tj. przez okres 9 miesięcy, w roku 1974 od 1 marca do 30 listopada, tj. przez okres 9 miesięcy, co łącznie daje 23 miesiące, tj. 1 rok i 11 miesięcy pracy w warunkach szczególnych. Kontynuując rozważania Sąd Okręgowy wskazał natomiast, że analiza okresu pracy wnioskodawcy od 2 stycznia 1975 roku do 1 stycznia 1976 roku na stanowisku kierownika obwodu drogowego nakazuje natomiast przyjąć, iż we wskazanym okresie nie sprawował on wyłącznie bezpośredniego dozoru nad procesem produkcji i kładzenia mas bitumicznych. W okresie tym zakres obowiązków ubezpieczonego znacznie poszerzył się - nadzorował dodatkowo prace związane z budową i remontem dróg, wymianą znaków drogowych, umacnianiem poboczy, łataniem dziur, rozbiórką nawierzchni, kładzeniem chodników. Zakres obowiązków wnioskodawcy zdaniem Sądu pierwszej instancji dowodzi, że oprócz nadzoru nad pracownikami pracującymi w szczególnych warunkach, wykonywał on także szereg innych prac niezwiązanych z nadzorem w rozumieniu punktu 24 działu XIV wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia.

Odnosząc się dalej do okresu zatrudnienia od 2 stycznia 1976 roku do 31 grudnia 1976 roku na stanowisku kierownika robót drogowych w Ś., Sąd Okręgowy po analizie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie przyjął, że wnioskodawca w okresie tym nadzorował drogowe roboty budowlane, polegające na rozbiórce nawierzchni drogowej, podbudowy dróg, chodników oraz kładzeniu nowej nawierzchni drogowej, tj. nadzorował pracę tych pracowników, którzy nie wykonywali pracy w szczególnych warunkach. Tym samym w ocenie tego Sądu nie sposób przyjąć, by wykonywana przez ubezpieczonego w tym okresie praca mogła zostać zakwalifikowana jako praca w warunkach szczególnych, zaliczana do prac wskazanych pod pozycją 24 działu XIV wykazu A rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r.

Reasumując, Sąd Okręgowy uznał, że nie zaliczenie ubezpieczonemu do stażu pracy w szczególnych warunkach okresów pracy od 2 stycznia 1975 roku do 1 stycznia 1976 roku na stanowisku kierownika obwodu drogowego i od 2 stycznia 1976 roku do 31 grudnia 1976 roku na stanowisku kierownika robót drogowych, uniemożliwia uznanie, że E. M. pracował przez co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach. Mając na uwadze powyższe Sąd pierwszej instancji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie, o czym orzekł jak w sentencji wyroku.

Z powyższym wyrokiem nie zgodził się ubezpieczony, który złożył apelację. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, poprzez błędną jego wykładnię i w konsekwencji uznanie, iż nie ma on zastosowania do pracy ubezpieczonego w okresie od 01 stycznia 1975 do 31 grudnia 1976 roku, w sytuacji gdy praca w tym okresie powinna być uznana za pracę w warunkach szczególnych wskazaną w Dziale XIV pkt 24 wykazu A stanowiącego załącznik do przytoczonego rozporządzenia, uprawniającą do nabycia emerytury;

2. naruszenie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w zw. z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, poprzez jego niezastosowanie, podczas gdy ubezpieczony spełniał wszystkie warunki ustawowe do nabycia praw do emerytury w tym trybie;

3. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów na skutek przyjęcia, iż okresu sprawowania funkcji kierownika obwodu drogowego od 2 stycznia 1975 do 1 stycznia 1976 oraz okresu nadzorowania przez ubezpieczonego prac od 2 stycznia 1976 r. do 31 grudnia 1976 r. nie można zaliczyć do pracy w warunkach szczególnych, jako że prace te nie są objęte wykazem z dnia 7 lutego 1983 r. zaś pracownicy nad którymi ubezpieczony sprawował nadzór w tym okresie, nie wykonywali pracy w szczególnych warunkach - co jest ustaleniem nieprawidłowym.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty zgodnie z żądaniem zawartym w odwołaniu oraz zasądzenia na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za II instancję ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji z pozostawieniem do rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Organ rentowy w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego okazała się niezasadna.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, jak też zastosował właściwe przepisy prawa materialnego, które przytoczył i przeanalizował w pisemnym uzasadnieniu wyroku oraz wyprowadził z nich prawidłowe wnioski prawne, które nie budzą zastrzeżeń. Ponadto Sąd Okręgowy zebrany w sprawie materiału dowodowy poddał wszechstronnej ocenie z zachowaniem granic swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Apelacyjny w pełni przychyła się do powyższych ustaleń oraz dokonanej przez Sąd I instancji wykładni przepisów, w tym art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Przed przejściem do oceny okoliczności zaistniałych w sprawie E. M. Sąd Apelacyjny wskazuje, że art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wskazuje kryteria jakie powinien spełnić ubezpieczony aby skutecznie ubiegać się prawo do emerytury przed osiągnięciem tzw. „powszechnego wieku emerytalnego”. Przepis ten stanowi zatem, że ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnął okres

zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, to jest 25 lat dla mężczyzn. Jak słusznie podkreślił Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie poza sporem pozostawało to, że ubezpieczony E. M. ukończył 60 rok życia. Ponadto organ rentowy nie kwestionował tego, że powód nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego i nie pozostaje w stosunku pracy. Ostatecznie, wskutek postępowania dowodowego przeprowadzonego przez Sąd Okręgowy przyjęto, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił 25 lat ogólnego stażu pracy, w tym 13 lat i 5 miesięcy okresów pracy w warunkach szczególnych, czego na etapie postępowania apelacyjnego organ rentowy już nie kwestionował. Zagadnieniem spornym pozostał zatem pozostały okres pracy wskazywany przez E. M. jako okres pracy w warunkach szczególnych. Sąd Okręgowy uznał bowiem, że w okresie pracy od 2 stycznia 1975 roku do 1 stycznia 1976 roku oraz w okresie od 2 stycznia 1976 roku do 31 grudnia 1976 roku ubezpieczony wykonywał pracę, która nie może być zaliczana do prac wskazanych pod pozycją 24 działu XIV wykazu A rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r.

Tytułem przypomnienia wskazać zatem należy, że dla celów ustalenia spornych szczególnych uprawnień emerytalnych, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia i tylko w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk pracy ustalone na podstawie dotychczasowych przepisów (art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). W tym zakresie skarżący odwoływał się do pozycji 24 Działu XIV wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r., który uznawał za takie zatrudnienie - kontrolę międzyoperacyjną, kontrolę jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko -techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Przy ocenie tej przesłanki nabycia uprawnień emerytalnych zasadnicze znaczenie ma pogląd, z którego wynika, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie jest kluczowa nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008/21-22/325; 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008/21-22/329; 06 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283; 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009/5-6/75; 24 marca 2009 r., I PK 194/08, LEX nr 528152). Decydującą rolę w analizie charakteru pracy ubezpieczonego z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma zatem możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji wspomnianego załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów. Przepisy te każdorazowo powinny być stosowane z poszanowaniem całokształtu okoliczności faktycznych konkretnej sprawy oraz ratio legis przesłanek warunkujących prawo do wcześniejszej emerytury. Z jednej strony prawo do emerytury w wieku obniżonym z tytułu pracy w szczególnych warunkach jest przywilejem i spełnienie warunków jego przyznania nie może budzić żadnych wątpliwości, a z drugiej strony ocena przesłanek je warunkujących nie może być dokonana w oderwaniu od intencji ustawodawcy co do rodzajów prac, które z założenia będąc wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy są uciążliwe na tyle, że przyczyniają się do szybszego osłabienia organizmu pracownika. Taka sytuacja w ocenie Sądu Apelacyjnego nie miała jednak miejsca w tej sprawie w odniesieniu do pracy wnioskodawcy w okresie od 2 stycznia 1975 roku do 1 stycznia 1976 roku na stanowisku kierownika obwodu drogowego związanej co prawda ze sprawowaniem bezpośredniego dozoru nad procesem produkcji i kładzenia mas bitumicznych, ale obejmujących dodatkowo nadzorowanie innych prac związanych z budową i remontem dróg, wymianą znaków drogowych, umacnianiem poboczy, łataniem dziur, rozbiórką nawierzchni, kładzeniem chodników. Jak słusznie bowiem wskazał Sąd Okręgowy zakres obowiązków wnioskodawcy obejmował oprócz nadzoru nad pracownikami pracującymi w szczególnych warunkach, także szereg innych prac niezwiązanych z nadzorem w rozumieniu punktu 24 działu XIV wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia. Tym samym, wnioskodawca nie wykazał aby wykonywał pracę w warunkach szczególnych w pełnym wymiarze czasu pracy i codziennie. Ustalenia te są prawidłowe oraz zgodne z art. 233 § 1 k.p.c. Wynikają bowiem z zeznań samego ubezpieczonego, który przesłuchany na rozprawie w dniu 6 listopada 2013 roku zeznał, że kiedy został kierownikiem nadzorował też prace związane z remontem dróg, w szczególności wymianą znaków, umacnianiem

poboczy, remontami cząstkowymi, które to prace nie należą do pracy w warunkach szczególnych o jakich mowa w załączniku do rozporządzenia. Skarżący przyznał, że kiedy został kierownikiem do pracy została przyjęta laborantka. Odnosząc się do okresu pracy od 2 stycznia 1976 roku do 31 grudnia 1976 roku na stanowisku kierownika robót drogowych w Ś. ubezpieczony przesłuchany na tę okoliczność podał, że wykonywał na tym stanowisku roboty typowo drogowe, które polegały na rozbiórce nawierzchni, chodników. Co prawda, faktycznie wskazywany przez ubezpieczonego zakres prac wykonywanych w okresie od 2 stycznia 1975 roku do 31 grudnia 1976 roku nie wykluczał nadzorowania przez E. M. obsługi urządzeń i narzędzi wibracyjnych lub udarowych oraz prac maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych, które to prace są wymienione w wykazie A rozporządzenia to jednak z charakteru pracy ubezpieczonego nie sposób wywieść aby nadzór ten ubezpieczony sprawował codziennie przez osiem godzin dziennie. W obu zakładach pracy poza wykonywaniem wyżej wspomnianych prac E. M. analizował cały proces budowy nawierzchni drogowej, w tym także takie jego etapy, w których nie brał udziału ciężki sprzęt budowlany bądź urządzenia lub narzędzia wibracyjne. Konieczne było także wykonywanie prac organizacyjnych. Świadek A. P. zeznał bowiem, że E. M. wykonywał prace „papierkowe”. Co więcej w analizowanym przypadku ubezpieczony sprawował nadzór nad kilkoma budowlami. W zakres prac wchodziły zatem także przejazdy pomiędzy poszczególnymi nadzorowanymi pracami. W tym miejscu należy podkreślić, że wcześniejsza emerytura jest świadczeniem wyjątkowym i przepisy te należy interpretować ściśle, bowiem nabycie prawa do takiej emerytury jest swoistym przywilejem i nie można stosować wykładni rozszerzającej powyższych przepisów. Konieczne jest zatem wykazanie - ponad wszelką wątpliwość, że prace w warunkach szczególnych były wykonywane przez cały okres zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu, czego jednak skarżący w tej sprawie nie wykazał.

Ponadto, zgromadzone w tej sprawie dowody nie dają podstawy do przyjęcia aby ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresie od grudnia do marca każdego roku w okresie od 1 lipca 1972 roku do 1 stycznia 1975 roku. Skarżący sam zeznał bowiem, że asfalt można było kłaść do grudnia, a potem od marca. W tym czasie wykonywał jedynie badania materiałów.

Zgodnie z powyższym, zarzuty apelującego są nieuzasadnione. W oparciu o zgromadzony materiał dowodowy Sąd Odwoławczy zaaprobował rozstrzygnięcie Sądu I instancji oparte na ustaleniu, że E. M. nie wykazał przesłanki co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a tym samym nie spełnił wszystkich warunków dla uzyskania prawa do emerytury z tego tytułu. Ponieważ brak jest innych podstaw do wzruszenia trafnego rozstrzygnięcia Sądu I instancji, które Sąd Odwoławczy bierze pod rozwagę z urzędu - apelację jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c. oddalono.

SSA Anna Polak SSA Barbara Białecka SSO (del) Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk